

POSTANOWIENIE

29 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 29 stycznia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P. w T.

przeciwko Z.J.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Z.J.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 10 kwietnia 2024 r., I AGa 337/22,

**I. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie zaskarżenia punktu
I c) wyroku Sądu Apelacyjnego;**

**II. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałym zakresie;**

**III. zasądza od Z.J. na rzecz P. w T. 5 400 zł (pięć tysięcy
czterysta złotych) kosztów postępowania kasacyjnego z
odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za
czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu
niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

A.G.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 października 2022 roku wydanym w sprawie z powództwa P.
w T. przeciwko Z.J. o zapłatę 1 870 846,62 zł Sąd Okręgowy w Łodzi:

1) uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym dnia 14 czerwca

2022 r., sygn. akt I C 1145/22,

2) zasądził od Z.J. na rzecz P. w T. kwotę 1 638 009,73 zł wraz z odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty,

3) zastrzegł Z.J. prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jego odpowiedzialności do wysokości jego udziału w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w miejscowości P. i L., gmina O., dla której Sąd Rejonowy w Opatowie prowadzi księgę wieczystą o numerze [...]

-

w zakresie wpisanej na rzecz P. w T. hipoteki umownej łącznej do kwoty 2 100 000 zł, zabezpieczającej spłatę jego wierzytelności,

4) oddalił powództwo w pozostałej części, a w punktach 5 i 6 orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z 10 kwietnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżony wyrok:

I. z apelacji powoda w punktach: 2., 4., 5., i 6. w ten sposób, że:

a) w punkcie 2. podwyższył zasądzoną kwotę do 1 781 751,53 zł;

b) w punkcie 5. podwyższył kwotę zwrotu kosztów procesu do 33 121 zł;

c) punktowi 6. nadał treść: „6. nie obciąża pozwanego kosztami nieuiszczonej części opłaty od pozwu.”;

II. oddalił apelację powoda w pozostałym zakresie i apelację pozwanego w całości, a w punktach III i IV orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w zakresie punktów I, II (w części dotyczącej oddalenia apelacji pozwanego w całości) i III. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w związku z naruszeniem przez Sąd Apelacyjny art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. oraz art. 69 ust. 2 pkt 5 pr. bank., a także art. 327¹ § 1 k.c. i art. 378 § 1 k.p.c.

W odpowiedzi powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Przechodząc do oceny twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy przypomnieć, zachodzi ona wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia,

że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Analiza skargi kasacyjnej nie dowodzi, że jest ona oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że ustalenie w umowie zmiennej stopy oprocentowania kredytu jest co do zasady zgodne z zasadami słuszności, a wskazane w umowie okoliczności, od których ma być uzależniona zmiana wysokości oprocentowania powinny być skonkretyzowane w taki sposób, aby w przyszłości mogła być dokonana ocena, czy rzeczywiście one wystąpiły i czy w związku z tym zmiana oprocentowania jest obiektywnie usprawiedliwiona (wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2021 r., II CSKP 63/21).

W toku instancji ustalono, że od dnia 28 lipca 2014 r. zmieniono oprocentowanie kredytu z 7% na 6% w stosunku rocznym (§ 1 ust. 3 umowy). Jak przyznał sam skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sporne postanowienie umowne „przedstawia czynniki, które mają wpływ na zmianę oprocentowania”, a z umowy nie wynika jedynie „w jaki sposób zmiana czynnika, np. podniesienie stopy procentowej kredytu lombardowego NBP o jeden punkt procentowy, wpłynie na zmianę oprocentowania, np. czy oprocentowanie kredytu wzrośnie/zmniejszy się o 1 czy 5 punktów procentowych”.

Zważywszy, że w okolicznościach sprawy kredyt został udzielony dłużnikowi osobistemu na finansowanie jego potrzeb związanych z działalnością rolniczą, standard ochrony kredytobiorcy w obrocie profesjonalnym nie jest tożsamy ze standardem ochrony zapewnianym w obrocie konsumenckim. Jeśli dłużnik osobisty nie jest konsumentem i z jego punktu widzenia postanowienia umowy kredytu nie mogą być podważane, ponieważ powołaniu się na ich ewentualną abuzywność stoi

na przeszkodzie profesjonalny charakter umowy, to zarzutów opartych na konsumenckim statusie kredytobiorcy nie może podnosić także właściciel nieruchomości ponoszący odpowiedzialność rzeczową, niebędący stroną tej umowy (wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2023 r., II CSKP 491/22).

Ubocznie należy dostrzec, że wyrokiem z 28 lutego 2020 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim uwzględnił powództwo banku przeciwko dłużnikowi osobistemu z tytułu przedmiotowej umowy kredytu. Okoliczność ta nie miała jednak przesądzającego znaczenia dla niniejszej sprawy, ponieważ moc wiążąca tego rozstrzygnięcia nie stanowiła przeszkody dla sądów orzekających w sprawie przeciwko dłużnikowi rzeczowemu do poczynienia samodzielnych ustaleń w przedmiocie zawartej przez dłużnika osobistego umowy kredytu i jej oceny prawnej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]